

Asia: VN/24132/2023

Valtioneuvoston asetus ravinteiden kierrätyksen ja jätevesihuollon energiatehokkuuden hankkeisiin vuosina 2020-2026 myönnettävästä valtionavustuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Ympäristöministeriö pyytää lausuntoja ehdotuksesta valtioneuvoston asetukseksi ravinteiden kierrätyksen ja jätevesihuollon energiatehokkuuden hankkeisiin vuosina 2020–2026 myönnettävästä valtionavustuksesta (657/2020, raki-asetus).

Ehdotuksen tarkoituksena on saattaa raki-asetus vastaamaan niitä muutoksia, jotka on tehty komission ns. yleiseen ryhmäpoikkeusasetukseen (EU) 651/2014 asetuksella (EU) 2023/1315. Lisäksi tarkoituksena on täsmentää avustettavia hankkeita koskevia edellytyksiä, avustuksen myöntämisen harkinnan perusteita ja avustuksen myöntämisen rajoituksia.

Suomen Vesilaitosyhdistys ry toteaa seuraavaa:

Vesilaitosyhdistyksen strategian yksi kuudesta päätavoitteesta on, että ala on bio- ja kiertotalouden sekä kestävän kehityksen edelläkävijä. Ravinteiden kierrätyksen ja jätevesihuollon energiatehokkuuden edistämisen valtionavustuksella on ollut merkittävä rooli vesihuoltoalan tukemisessa kestävien toimintatapojen kehittämisessä ja käyttöönotossa. Vesilaitosyhdistys pitää tärkeänä, että myös jatkossa ravinteiden kierrätyksen ja energiatehokkuuden parantamiseen panostetaan niin rahoituksen kuin sen edellyttämien valtionhallinnon henkilöresurssien osalta.

Pykälä 1. Soveltamisala

Ehdotuksella on tarkoitus täsmentää, että avustusta myönnetään vain taloudelliseen toimintaan. Tämä tarkoittaisi sitä, että avustukseen sovellettaisiin aina EU:n valtiontukisääntöjä. Lisäksi

tarkennettaisiin, että avustuksen myöntämisessä sovelletaan aina ryhmäpoikkeusasetusta, eikä avustusta jatkossa voitaisi myöntää Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen annetun komission asetuksen (EU) N:o 1407/2013 nojalla. Vuonna 2022 ravinteiden kierrätysohjelmassa (jäljempänä Raki-ohjelma) linjattiin, että EU:n valtiontukisääntöjä sovelletaan kaikissa raki-asetuksen mukaisissa avustuksissa riippumatta siitä, täyttyvätkö valtiontuen tunnusmerkit.

Vesilaitosyhdistys pitää tärkeänä, että ravinteiden kierrätyksen tukea voidaan tosiasiallisesti jatkossa myöntää myös sellaiseen toimintaan, joka voidaan tulkita ei-taloudelliseksi. Perusteluiden mukaan tämä vaikuttaa olevan edelleen asetuksen tarkoitus, mutta asetusehdotuksessa itsessään todetaan, että ”Avustusta myönnetään taloudelliseen toimintaan”. Kuntien omistamat vesihuoltolaitokset ovat oleellisia toimijoita ravinteiden kierrätyksen ja jätevesihuollon energiatehokkuuden edistämässä, joten asetuksen tulee myös jatkossa mahdollistaa valtionavustuksien myöntäminen vesihuoltolaitoksille asetuksessa määriteltuihin käyttötarkoituksiin. Pyydämme kiinnittämään erityisesti huomiota asetustekstin muotoiluun ja varmistamaan, että se ei poissulje vesihuoltolaitoksia tuen piiristä, vaan asetuksella mahdollistetaan myös jatkossa tuen tarkoituksenmukainen käyttö.

Pykälä 3. Avustettavat hankkeet

Pykälään 3 tehtävillä muutoksilla on tarkennettu hanketyyppejä, joihin asetuksen perusteella voidaan myöntää avustusta. Asetusluonnoksen mukaan valtionavustusta voidaan myöntää hankkeisiin:

- 1) joissa edistetään jäte- tai sivuvirtojen sisältämien ravinteiden tai ravinteiden ja orgaanisen aineen kierrätystä, talteenottoa tai hyödyntämistä;
- 2) joissa edistetään yhdyskuntien jätevesien käsittelyn energiatehokkuutta tai energiasisällön hyödyntämistä; taikka
- 3) joissa muilla kuin 1-2 kohdassa tarkoitetuilla tavoilla edistetään vesiensuojelua ravinteiden kierrätyksellä tai jätevesien käsittelyn energiatehokkuutta ja energian talteenottoa.

Vesilaitosyhdistys pitää pykälän 3 muotoiluja hyvinä.

